BASME DE SUB STEAUA POLARĂ

EDITURA COLOCVII
CLUJ 1991

Lei 40,—

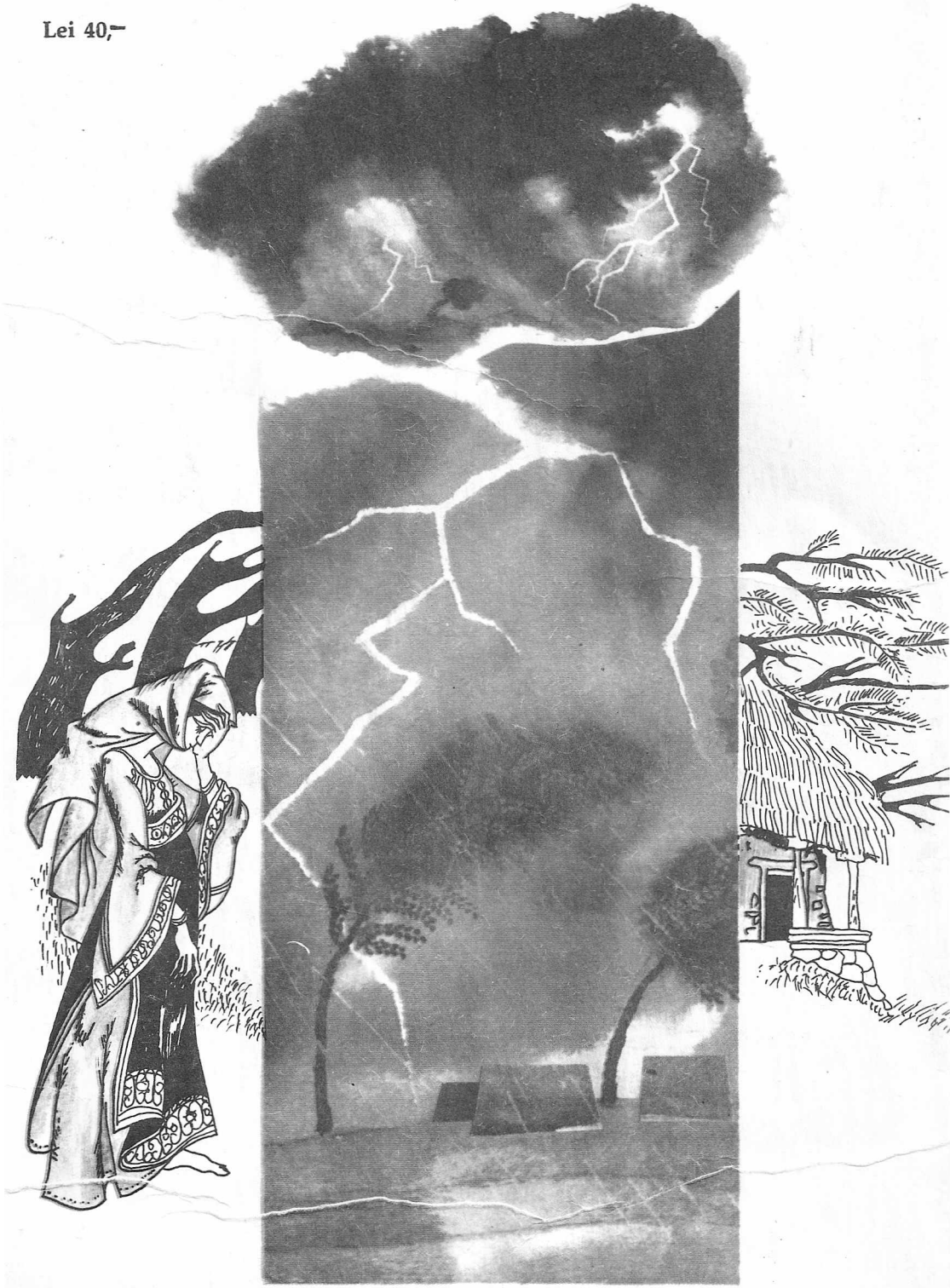

Ţinuturile nordice sînt vaste întinderi de pămînturi acoperite cu zăpezi şi bîntuite de vînturi şi geruri cumplite, învăluite în întunericul lungii nopţi polare.

Din cele mai vechi timpuri, aici au trăit multe popoare, cele mai cunoscute fiind neamurile chukci, evenk, ments, yakut, nganassan etc. Acestea şi-au păstrat tradiţiile şi frumoasele lor poveşti şi basme care au fost transmise pe cale orală, din generaţie în generaţie.

Ediţia de faţă selectează cîteva dintre cele mai autentice nestemate spirituale ale popoarelor nordice, care traduse şi repovestite, sperăm că şi-au păstrat farmecul şi prospeţimea.

Mariana Ciobanu

FIICA SOARELUI

Într-o bună zi un om, călătorind într-o sanie trasă de o căprioară bălţată, văzu alt om ce stătea pe o colină. Acesta din urmă nu avea nimic pe cap, dar se părea că nu-i era frig.

- Încotro te duci? întreabă bărbatul de pe colină cînd sania ajunse mai aproape de el.

- S-o aduc pe Fiica Soarelui care e foarte năzuroasă şi greu de mulţumit. Ţarul vrea să mă însor cu ea şi de accea m-a trimis s-o aduc. Dar tu cine eşti? De ce stai acolo fără pălărie?

- Numele meu este Vede-Tot şi, eu văd şi aud tot.

- Atunci vino cu mine, s-ar putea să am nevoie de ajutorul tău.

Vede-Tot se urcă în sanie şi cei doi îşi continuară drumul. După cîtva timp ajunseră la altă colină pe care sătea un om cu un arc în mînă şi două săgeţi.

- Tu cine eşti? întrebară ei.

- Mă cheamă Arcaşul şi sînt atît de bun la tras cu arcul, încît pot ţinti oricînd şi orice îmi trece pe dinaintea ochilor.

- Atunci, hai cu noi! Mergem după Fiica Soarelui, o fată foarte năzuroasă şi greu de mulţumit, şi s-ar putea să avem nevoie de tine.

Arcaşul li se alătură şi cei trei merseră mai departe împreună. După cîtva timp, ajunseră pe un cîmp la marginea căruia stătea un om ce se tot clătina, ba într-o parte, ba în alta.

- Cine eşti tu? întrebară ei cînd ajunseră mai aproape.

- Mai încet! zise omul în şoaptă. Acolo pe cîmp se găseşte o căprioară cu un pui - o vedeţi? Ei, eu mă numesc Iute-şi-Sprinţar şi încerc s-o prind pe căprioară de picior. Aş fi făcut-o mai demult dacă nu mi-ar fi legat ţarul piedică din frînghie la picioare ca să nu fiu prea iute.

- Prinde căprioara şi atunci vom şti că ai spus adevărul! ziseră cei trei.

Iute-şi-Sprinţar întinse mîna şi, înainte ca frumoasa căprioară să poată fugi, o prinse de picior.

- Chiar că eşti rapid! spuseră cei trei din săniuţă. De ce nu vii cu noi? Mergem după Fiica Soarelui, o fată năzuroasă şi greu de mulţumit, şi s-ar putea să avem nevoie de ajutorul tău.

- N-am nimic împotrivă!

Aşa că acum erau patru în săniuţă, mergînd împreună. În drumul lor ajunseră la doi munţi cu vîrfurile acoperite de zăpadă. Între cei doi munţi stătea un om cu zăpadă pe vîrful nasului.

- Cine eşti tu? întrebară ei. De ce ai zăpadă pe nas?

- Mă numesc Forţă-şi-Putere şi, după cum spune şi numele ce-l port, sînt foarte, foarte puternic. Ajunge să ating munţii ăştia cu vîrful nasului şi de îndată se vor prăbuşi.

- Chiar poţi face asta? Haide, arată-ne cum o faci.

Forţă-şi-Putere întoarse capul spre dreapta şi, de cum atinse un munte cu vîrful nasului, acesta se prăbuşi de nu mai rămase nimic din el, se făcu praf şi pulbere.

- Vino şi tu cu noi, ziseră bărbaţii din sanie. Mergem după Fiica Soarelui care-i o fată năzuroasă şi greu de mulţumit şi poate ne vei fi de folos.

- N-am nimic împotrivă!

Aşa că acum erau cinci în sanie, călătorind împreună şi, după un timp, ajunseră la un cîmp înzăpezit, în mijlocul căruia sătea un om cu buzele întinse către o groapă rotundă.

- Cine eşti tu? întrebară ei.

- Mă numesc Gît-cel-Lung şi aş putea bea toată apa din groapa asta dintr-o sorbitură. Aş putea s-o înghit cu tot peştele din ea.

- Chiar poţi? Atunci, fă-o să te vedem!

Gît-cel-Lung îşi puse buzele pe marginea grôpii şi sorbi apa odată cu peştii ce înotau în ea.

Îl luară cu ei şi pe Gît-cel-Lung. Aşa că acum erau şase în săniuţă şi mergînd mai departe ajunseră la o stîncă înaltă pe care sătea un om fără pălărie şi nins pe creştetul capului.

- Măi să fie, asta-i într-adevăr ceva tare ciudat! ziseră cei din sanie. Cine eşti tu şi de ce ai zăpadă pe cap?

- Mă numesc Face-Viscol şi nu trebuie altceva decît să-mi scutur capul ca numaidecît să se producă viscol şi să se adune zăpada.

Producătorul de viscole scutură capul şi pe dată vîntul începu să bată răscolind zăpada şi adunînd-o grămezi.

- Opreşte-te, opreşte-te pentru că altfel ne omori, strigară cei şase.

Face-Viscol nu mai dădu din cap şi viscolul încetă.

- De ce nu vii cu noi? ziseră cei şase. Mergem după Fiica Soarelui care-i o fată năzuroasă şi greu de mulţumit şi poate ne vei fi de folos.

- N-am nimic împotrivă!

Acum erau şapte de toţi mergînd împreună şi, după cîtva timp, ajunseră la o casă de sticlă. O înconjurară, dar toate uşile erau încuiate şi nu putură intra.

- Asta trebuie să fie casa Fiicei Soarelui, ziseră ei. Haide, Vede-Tot, spune-ne cine-i înăuntru. Vede-Tot se uită pe deasupra casei.

- Văd o fată înăuntru, zise el.

- Vino, Arcaşule, trage în uşă! strigară ei. Arcaşul trase două săgeţi în uşă şi, ce să vezi! - lacătul se rupse în două şi uşa se deschise. Cei şapte intrară şi se treziră într-o cameră de cristal, poleită cu aur. În mijlocul ei văzură o fată neasemuit de frumoasă, îmbrăcată într-o rochie strălucitoare şi cu o coroniţă bătută în pietre scumpe.

- Cine sînteţi, de unde veniţi şi încotro mergeţi oameni buni? întrebă ea.

- Mergem după Fiica Soarelui şi-ţi vom fi recunoscători dacă ai vrea să ne spui unde o putem găsi. Se zice că e foarte năzuroasă şi greu de mulţumit.

- Ştiu unde se află şi vă voi duce eu la ea, zise fata. Numai să mîncaţi mai întîi.

Ieşi din acasă, dar curînd se întoarse cu un braţ de buşteni de aramă. Îi lăsă jos şi ieşi din nou întorcîndu-se cu un braţ de conuri de aramă. Făcu focul în vatră şi se făcu un fum atît de dens încît nu se mai văzu nimic în încăpere. Cît despre fată, ia-o de unde nu-i, de parcă nici nu fusese vreodată. Doar din depărtare, i se auzi vocea batjocoritoare.

- Vai de voi, nenorociţilor! strigă ea. Şi cînd te gîndeşti că voiaţi s-o prindeţi pe Fiica Soarelui.

Flăcările erau din ce în ce mai puternice şi li se aprinseră hainele.

- Trage, Arcaşule, trage! strigară ei.

Arcaşul trase cîteva săgeţi, dar cu acestea focul se înteţi.

- Potoleşte focul, Iute-şi-Sprinţar!

Iute-şi-Sprinţar flutură mîna întinsă, dar fumul deveni şi mai gros şi flăcările mai puternice.

- Fă nişte troiene, Face-Viscol!

Face-Visol îşi umflă obrajii şi suflă cu putere. Pe dată se porni o furtună puternică care mai împrăştie din fum.

- Stinge focul, Gît-Lung!

Gît-Lung scuipă toată apa pe care o ţinea în gîtlej şi ce să vezi! - focul se stinse.

Dar uşa se închise şi ei nu mai putură ieşi din casă!

Arcaşul trase două săgeţi, dar vîrfurile acestora se îndoiră. Atunci Forţă-şi-Putere îşi frecă nasul de perete, casa se cutremură şi se prăbuşi, iar ei se treziră eliberaţi.

- Spune-ne unde este Fiica Soarelui, Vede-Tot! strigară prietenii lui.

- E foarte departe şi rîde de noi! zise Vede-Tot!

- Adu-o aici Iute-şi-Sprinţar!

Iute-şi-Sprinţar o luă la fugă de nu-l mai văzură.

- Unde-i Iute-şi-Săprinţar, Vede-Tot?

- E împreună cu Fiica Soarelui şi ar fi prins-o dacă nu i-ar fi împiedicate picioarele.

- Eliberează-i-le, Arcaşule!

Arcaşul trase o săgeată în sforile care-i ţineau picioarele lui Iute-şi-Sprinţar şi le rupse.

- Ce s-a întîmplat cu Iute-şi-Sprinţar, Vede-Tot?

- Nimic, dar n-a reuşit s-o prindă pe Fiica Soarelui, ea este mult mai iute decît el şi a traversat lacul.

Primul om ştia acum că numai Gît-Lung îl putea ajuta. Puse şaua pe unul dintre cerbi, o şa aurită, şi i-l dădu lui Gît-Lung care merse la lac şi sorbi toată apa. După toate acestea, Iute-şi-Sprinţar o prinse pe Fiica Soarelui, o aduse la ceilalţi şi porniră cu toţi înapoi spre casă.

Ajunseră la casa lui Face-Viscol şi primul om zise:

- Mulţumesc pentru ajutor, Face-Viscol. Rămîi aici şi fii stăpînul zăpezilor.

Face-Viscol rămase acolo şi ceilalţi merseră mai departe şi se opriră numai la casa lui Gît-Lung.

- Mulţumesc că m-ai ajutat, Gît-Lung. Rămîi în locurile acestea, te fac stăpînul apelor şi vei putea prinde cît peşte vei dori pentru tot neamul tău.

Gît-Lung rămase acolo, iar ceilalţi merseră mai departe şi se opriră numai cînd ajunseră la casa lui Forţă-şi-Putere.

- Mulţumesc că m-ai ajutat, Forţă-şi-Putere, zise pirmul om. Rămîi şi fii stăpînul munţilor. Animalele ce sălăşluiesc pe aici îţi vor fi de ajutor, va trebui să te foloseşti de ele spre binele nostru, al tuturor.

Forţă-şi-Putere rămase acolo şi ceilalţi porniră mai departe şi nu se mai opriră pînă ajunseră la casa lui Iute-şi-Sprinţar.

- Mulţumesc pentru ajutor, Iute-şi-Sprinţar, zise primul om. Rămîi aici, fii stăpînul caprelor şi-i hrăneşte pe oameni cu carne.

Iute-şi-Sprinţar rămase acolo şi ceilalţi o porniră mai departe şi nu se opriră decît la casa Arcaşului.

- Îţi mulţumesc că m-ai ajutat, Arcaşule. Rămîni aici, fii stăpînul terenurilor de vînătoare şi învaţă-i pe vînători să ţintească bine.

Arcașul rămase acolo și ceilalți merseră mai departe și nu se opriră pînă nu ajunseră la casa lui Vede-Tot.

- Îți mulțumesc și ție că m-ai ajutat, Vede-Tot, zise primul om. Stai aici, fii stăpînul cîmpurilor și lasă urmașilor tăi ochiul tău cel ager și auzul tău ascuțit.

Vede-Tot rămase acolo și primul om împreună cu Fiica Soarelui merseră mai departe. Ajunseră în ținuturile sale și se stabiliră acolo, și de atunci soarele strălucește și razele lui dau viața întregului pămînt.

VULTURUL CEL RECUNOSCĂTOR

Trăiau odată o şoricioaică şi o păsărică ce se hotărîră să stea împreună peste iarnă. Săpară o mică gaură care să le fie adăpost şi magazie şi, imediat ce terminară, se puseră să care în ea una cîte una toate grăunţele pe care le găsiră. Cînd groapa se umplu, rămînînd doar atîta loc cît să se înghesuie ele două, luară hotărîrea să nu se atingă de mîncare pînă la iarnă.

- Vom veni aici, odată cu căderea primei zăpezi, îi zise şoricioaica păsării.

Păsărica zbură şi şorecioaica o luă la fugă după ea, dar foarte curînd cea din urmă începu să-şi sape o altă gaură şi, cînd fu gata, duse în ea toate grăunţele şi firimiturile de pîine pe care ea şi păsărica le aduneseră împreună. Apoi se vîrî în gaură şi începu să înfulece din hrană.

- Dacă voi fi numai eu la atîta mîncare, nu voi duce lipsă de nimic, pentru că am destul pentru toată iarna, îşi zise.

Căzu prima zăpadă şi păsărica zbură spre adăpostul pe care ea şi şoricioaica îl pregătiseră. Vîrîndu-se în el, văzu că era golit de toată hrana. Era atît de mîhnită că izbucni în plîns, dar îşi şterse repede lacrimile şi zbură spre ferma unei familii de ruşi. Aici se găsea nişte grîu stocat în curte şi ea ciuguli pe săturate şi apoi zbură şi se aşeză pe un gard. Cu timpul, şoricioaica trebui să iasă din adăpost şi păsărica, amintindu-şi cum fusese tratată de către aceasta, ţîşni spre ea şi-i scoase un ochi.

Chioară şi simţindu-se nedreptăţită, şoricioaica făcu o plîngere şi se prezentă cu cazul în faţa curţii.

Audierea, la care participară toate animalele şi toate păsările, s-a ţinut într-un luminiş şi, bineînţeles, au fost convocate pasărea şi şoricioaica.

Vulturul era şeful păsărilor, iar leul, şeful animalelor. Acum stăteau faţă în faţă, vulturul vorbind în apărarea păsării şi leul luînd apărarea şoricioaicei. Ei ajunseră să se certe aprins şi leul se înfurie tare de tot, îl bătu pe vultur şi-l lăsă fără pene. Păsărelele se speriară zburînd care încotro, animalele o luară la fugă şi nu mai rămăsese nimeni în luminiş, în afară de vultur care nu putea zbura din cauza rănilor.

Ei, şi acum, în satul de la marginea pădurii, trăiau un bărbat şi soţia lui. Femeia era cam năbădăioasă şi-l certa mereu pe bărbat. Intr-una din zilele, după ce-l zăpăci cu limba ei ascuţită, îl trimise la vînătoare în pădure. Plecînd,

bărbatul, după o bucată de drum, ajunse în luminișul în care se ținuse judecata. Văzînd vulturul fără pene, își încărcă arma, ținti, dar dădu greș și vulturul auzind zgomot, se întoarse.

- Nu mă omorî, om bun, pentru că s-ar putea să-ți fiu de folos, zise el. Mai bine du-mă acasă și dă-mi de mîncare pînă cînd o să-mi crească din nou penele.

Bărbatul lăsă jos arma și, luînd vulturul în brațe, îl duse acasă.

Femeia îl întîmpină cu o serie de vorbe de ocară.

- De ce ai adus vulturul ăsta? strigă ea. La ce bun? Ne va mînca grînele care nici nouă nu ne ajung.

Și o ținu așa tot timpul, dar bărbatul nu o băgă în seamă și vulturul rămase la ei un an întreg. În timpul ăsta penele îi crescură și, cînd mai trecu încă un an, îi zise omului.

- Lasă-mă liber să văd dacă pot zbura. Și nu-ți face griji. Dacă totul va fi bine, mă voi întoarce la tine.

Omul îl eliberă și vulturul se înalță spre cer, dar cînd îl văzu, nevasta se înfurie rău de tot și începu cearta.

- De ce l-ai lăsat să plece? Era un vultur bun! strigă ea.

Vulturul se întoarse în aceeași seară.

- Ține-mă la tine și îngrijește-mă încă un an și după aceea totul va fi cum *nu se poate mai bine, îi zise el omului nostru.*

Acesta îl luă din nou în casă și vulturul frăi împreună cu ei făcînd muncile cele mai grele fără să cîrtească.

Trecură așa trei ani și, la sfîrșitul celui de-al treilea, vulturul îi zise omului:

- M-am vindecat în sfîrșit, sînt sănătos tun, atît la trup cît și la suflet. Lasă-mă liber. Aș vrea să zbor în luminișul în care m-ai găsit. Trebuie să iei niște pesmeți și să vii și tu în luminiș.

Omul îl eliberă pe vultur, urmărindu-l cum se îndepărtează în zbor, iar apoi umplu o desagă cu pesmeți și porni la drum după cum fuse sfătuit. Ajunse la luminiș destul de repede cînd, ce să vezi? - vulturul era acolo și îl aștepta. Se îndreptă spre el și acesta îi spuse:

- Suie-te la mine în spinare și vom zbura departe, departe.

Omul se sui și vulturul își luă zborul.

Dacă a trecut timp mult sau puțin nu se știe, dar, în cele din urmă, vulturul coborî într-un alt luminiș și-i spuse omului:

- Du-te în oraș și așteaptă la ușa bisericii. La terminarea slujbei, vei vedea o femeie frumoasă ieșind din biserică. Ea este sora mea cea mare și te va întreba de mine.

Omul o porni spre oraş, ajunse la biserică, se aşeză în faţa uşii şi aşteptă.

Oamenii ieşeau rînd pe rînd din biserică şi printre ei apăru o femeie neasemuit de frumoasă, îmbrăcată într-o rochie ţesută în fir de aur. Părea foarte tristă şi se apropia cînd de unul, cînd de altul dintre cei ce aşteptau la uşă şi-i întreba despre fratele său.

- Sînt trei ani de cînd fratele meu a plecat de acasă şi nu s-a mai întors, zicea ea. N-aţi auzit nimic de el?

Nimeni nu-i răspunse, doarece nu ştiau nimic despre el, dar femeia nu se lăsă şi repetă întrebarea a doua şi a treia oară. Omul era sigur acum că femeia era sora vulturului.

- Eu l-am văzut pe fratele dumitale şi ştiu unde este, zise el.

- Adu-l aici! îl rugă femeia. Te voi răsplăti cum se cuvine. Numai să-mi spui ce ţi-ai dori.

- Aş vrea să-mi dai caseta de pe pervazul ferestrei, zise omul, pentru că asta-i spusese vulturul să ceară.

Dar femeia zise că nu renunţă la casetă şi omul trebui să se întoarcă şi să-i povestească vulturului toată tărăşenia.

Vulturul îi spuse să se suie pe spinarea lui şi îşi luară zborul. Cînd se lăsă seara, ajunseră la al treilea luminiş.

Îşi petrecură noaptea acolo, iar dimineaţa vulturul îi zise omului:

- Du-te la aceeaşi biserică şi aşteapt-o pe aceeaşi femeie. O vei recunoaşte cînd o vei auzi zicînd, după cum îi e obiceiul:

"N-aţi auzit veste, poveste despre fratele meu, vulturul?"

Omul se duse din nou la biserică şi aşteptă la uşa bisericii. După cîteva timp, oamenii începură să iasă unul cîte unul din biserică şi chiar aceeaşi femeie îşi făcu apariţia printre ceilalţi întrebînd ici-colea despre fratele ei, vulturul. Bărbatul nu zise nimic, pînă cînd aceasta nu întrebă a treia oară, şi atunci i se adresă:

- Eu am veşti despre vultur şi îl pot aduce chiar acum dacă vrei.

Îl întrebă ce doreşte în schimb.

- Nimic altceva decît caseta ce stă pe pervazul ferestrei.

- Nu l-am văzut pe fratele meu de trei ani, dar la casetă nu pot renunţa, zise femeia.

Omul nostru se întoarse din nou la vultur, îi spuse toată tărăşenia şi vulturul, luîndu-l în spate, îşi luă zborul.

Dacă drumul lor a fost lung sau nu, nimeni nu poate şti, dar în cele din urmă au ajuns la un al patrulea luminiş.

Îşi petrecură noaptea acolo şi, în dimineaţa următoare, omul o porni din

nou spre biserică. Aşteptă la uşă şi, în cele din urmă, o văzu iar pe cea pe care dorea s-o întîlnească şi care tocmai îi întreba pe cei din jur despre fratele ei, vulturul.

- L-am văzut eu pe fratele dumitale şi îl pot aduce aici, dacă vrei, zise omul cînd ea întrebă a treia oară.

- Ce-mi ceri în schimb? zise femeia.

- Nimic altceva decît caseta ce se află pe pervazul ferestrei tale, răspunse omul.

- Foarte bine. Adu-l pe fratele meu şi vei avea caseta.

Omul se duse din nou la vultur şi-i spuse întîmplarea, vulturul îl luă în spinare şi zbură. În cele din urmă, omul privi în jos, spre pămînt şi văzu o aşezare. De-abia atinseră pămîntul că vulturul dispăru fără urmă. Degeaba îl căută omul nostru că nu-l mai găsi şi, văzînd o casă în apropiere, deschise uşa şi intră. Erau acolo mai mulţi oameni care îl întîmpinară cu căldură, îl ajutară să se spele şi să-şi schimbe hainele, îl serviră cu cele mai gustoase bucate şi cu cele mai bune vinuri. Omul nostru mîncă pe săturare şi bău pînă-l apucă ameţeala şi n-ar fi putut spune pentru nimic în lume cît timp stătuse acolo. Încercă să afle abia cînd fu întrebat de un bărbat arătos, îmbrăcat în haine scumpe, care intră în odaie.

- Ştii de cînd stai aici cu noi? îl întrebă bărbatul.

- De trei zile?! zise celălalt.

- Ei bine, greşeşti! Stai aici de trei ani şi nu de trei zile. Şi el adăugă: Nu mă mai cunoşti? Eu sînt vulturul care te-a adus aici. Spune-mi, prietene, vrei să te întorci acasă la tine acum?

- Sigur că vreau! zise omul.

Vulturul, căci aşa o să-l numim de aici înainte, ieşi din încăpere, dar reveni cît se poate de repede aducînd caseta ce fusese a sorei sale.

- Ei, şi acum, ce-ai zice să-ţi dau ţie caseta asta? întrebă el.

- Ce să fac cu ea?

- Nu fi prost! Caseta aceasta nu este o casetă obişnuită, ci una fermecată. Haide, hai să ieşim şi atunci ai să vezi.

Cum ieşiră, Vulturul deschise caseta şi, ce să vezi! - aceasta dispăru ca şi cum nici nu fusese şi în locul ei, se înălţă în jurul lor o casă. Vulturul bătu în peretele casei şi îndată apărură două fete.

- Ce doriţi? întrebară ele.

- Ceva de mîncare, zise Vulturul.

Fetele aduseră înăuntru o masă aşternută cu toate şi, după ce bărbaţii mîncară, o scoaseră din încăpere.

Vulturul bătu din nou în perete şi pe dată apărură alte două fete.

- Ce doriţi? întrebară ele.

- Un pat bun în care să dormim, zise Vulturul.

Fetele aduseră patul şi o plapumă frumoasă, cei doi bărbaţi se culcară şi adormiră, iar dimineaţa cînd se sculară, fetele luară şi duseră totul afară.

- Îţi place caseta mea? întrebă Vulturul.

- Foarte mult, răspunse omul.

- Ei bine, atunci strînge casa şi pune-o înapoi în ea. Şi îi arătă omului cum se face treaba asta.

Omul strînse casa, şi o bagă în casetă şi apoi o porni spre casă. Şi merse şi tot merse, şi cînd se înseră deschise caseta, le puse pe fete să aştearnă masa, mîncă şi se culcă. Se găsea din nou pe drum dimineaţa următoare, dar pe la prînz i se făcu foame şi sete şi se gîndi că ar fi fost bun un ceai. Deschise caseta, mîncă şi bău pe săturate, dar cînd veni timpul să strîngă casa şi s-o pună în casetă, descoperi că uitase cum s-o dacă. Asta îl întristă foarte tare, aşa că se aşeză lîngă uşă, gîndindu-se cum să o scoată la capăt.

Cum stătea aşa, un moş, care se-ntîmplase să treacă pe acolo, veni spre el.

- De ce eşti atît de trist, om bun? întrebă el.

- Am uitat cum să strîng casa asta şi cum s-o pun în casetă, răspunse omul.

- Cu ce mă vei răsplăti pentru binele pe care ţi-l voi face?

- Ce ai dori?

- Ceea ce o să-ţi arate soţia ta mai întîi de toate cînd vei ajunge acasă.

- Foarte bine, acceptă omul, zicîndu-şi: Ciudată dorinţă! Ce ar putea să-mi arate soţia mea care să fie atît de minunat?!

Bătrînul strînse casa, o puse în casetă şi plecă, iar omul îşi continuă drumul. Ajunse curînd acasă şi fu întîmpinat de nevasta lui care avea alături un fecioraş chipeş.

- Vai, dar ăsta trebuie să fie fiul meu, născut în timp ce eu eram plecat de acasă! îşi zise omul. Ce prost am fost! Moşul ştia prea bine ce anume îmi cere şi acum va trebui să renunţ la propriul meu fiu.

Aduse caseta, o deschidea şi intrară toţi trei - el, soţia şi fiul - în casă. Băură şi mîncară şi apoi se culcară, iar omul îi povesti femeii păţania cu moşul.

- Va trebui să-i dăm bătrînului ceea ce i-am promis, pe feciorul nostru chipeş.

Dimineaţa se sculară şi ce văzură! - lîngă uşă stătea un cîine roşcovan. Acesta nu spuse nimic, dar omul ştiu, fără să i se spună, că acesta venise să-i ia fiul.

- Trebuie să mergi unde te va conduce cîinele ăsta, fiule, zise el.

Feciorașul făcu ceea ce i se spusese și plecă cu cîinele. Mergînd așa, cale lungă, feciorul crescu și deveni ditamai flăcăul, cînd ajunseră la sfîrșitul călătoriei.

Într-o bună zi, cîinele dispăru și flăcăul rămase singur. De-abia mijiră zorii cînd el văzu un lac mare în care se îmbăiau trei dalbe copilițe, două dintre ele ținîndu-se aproape una de alta, iar cea de-a treia mai la o parte.

Se apropie și văzu trei rochii pe țărm, dintre care una era întinsă mai departe de celelalte două.

O luă pe aceasta din urmă și o ascunse chiar la timp, deoarece fetele tocmai ieșeau din apă. Două dintre ele se îmbrăcară, dar a treia nu-și găsi rochia și izbucni în plîns.

- Cine mi-a furat rochia? întrebă ea. Dă-mi-o înapoi, oricine ai fi, căci s-ar putea să ai nevoie de mine într-o zi.

Flăcăul îi dădu rochia și fata se îmbrăcă și zise:

- Vino să ne vizitezi, feciorule. Locuim departe de aici, dar, cînd vei ajunge în satul nostru, vei ști pe dată care e casa noastră, deoarece e situată într-un loc singuratic, departe de celelalte.

Flăcăul stătu pe țărm toată ziua și toată noaptea și, spre dimineață, apăru cîinele cel roșcat care-l purtă mai departe. Merse în urma cîinelui toată noaptea, dar la prima rază de soare acesta dispăru la fel ca și înainte.

Ajunse la niște case și cînd se apropie de ele, văzu că una era la o oarecare distanță de celelalte. Asta era casa spre care se îndreptă și intră fără să bată la ușă.

O fată frumoasă îl aștepta acolo și, după ce îi dădu să bea și să mănînce, îl trimise la bunicul ei care locuia într-o casă învecinată. Flăcăul ajunse la casa acestuia, dar se miră peste măsură cînd văzu în fața ei doisprezeze pari înfipți în pămînt, unsprezece avînd în vîrf capetele a unsprezece bărbați.

- Înseamnă că în cel de-al doisprezecelea par va sta înfipt capul meu, își zise feciorul.

Intră în casă, unde îl aștepta un bătrîn.

- De ce ți-a luat atîta timp drumul pînă aici? întrebă bătrînul. Va trebui să îndeplinești o sarcină. Să-mi construiești o casă și să mi-o termini pînă mîine dimineață.

Feciorul se simți mîhnit și se întoarse la fată.

- Nu voi fi în stare niciodată să înalț o casă într-o singură noapte! zise el.

Dar fata-i zîmbi.

- Nu fi trist, căci te voi ajuta, grăi ea. Du-te la culcare și mîine dimineață casa va fi gata.

Flăcăul prinse curaj și se duse la culcare și dimineața, cînd se sculă, casa era gata făcută! Flăcăul merse degrabă la bătrîn. Acesta fu foarte surprins și nu-i veni să-și creadă ochilor.

- Bunule fecioraș! zise el. Ai mai avea o treabă de făcut. Aș vrea să-mi îmblînzești un cal de care nu s-a mai apropiat picior de om de șapte ani.

- Asta nu-i prea greu de făcut! se gîndi feciorul. M-am ocupat de cai toată viața.

Se înapoie la fată și-i spuse totul despre sarcina pe care trebuia să o îndeplinească.

- Nici vorbă că-i o treabă ușoară, zise fata. Să știi că armăsarul acela nu e un cal oarecare, ci e chiar bătrînul prefăcut în cal. Nu trebuie să te temi, eu te voi ajuta. Du-te numaidecît în pădure și adu-mi niște scoarță de copac.

Flăcăul făcu întocmai și, cînd se întoarse aducînd și scoarța, fata făcu din ea o șa și un bici. Pe acestea i le dădu flăcăului care le luă și porni spre casa moșneagului.

Intră în curte și văzu calul alergînd și ridicîndu-se pe picioarele dinapoi. Calul încercă să-l lovească, cu copita, dar flăcăul îl lovi cu biciul atît de puternic încît acesta se răsturnă pe o parte, la picioarele lui. Încercă să se ridice rapid, dar flăcăul se dovedi mult mai iute și-i sări în spinare. Calul alergă prin curte cu viteză atît de mare de ziceai că zboară prin aer, dar flăcăului îi era prea dragă viața și se ținu atît de bine, încît acesta nu-l putu arunca jos din șa. Flăcăul pocni din bici la urechile calului asurzindu-l și făcîndu-l să încetinească galopul. Se opri numai cînd calul căzu la pămînt mai mult mort decît viu. Îl lăsă zăcînd acolo și se duse la fată.

- I-am venit de hac calului, zise el. E cît se poate de blînd acum.

Își petrecu noaptea în casa fetei și dimineața se duse să-i spună moșneagului că a făcut ceea ce îi ceruse. Ajunse la casa acestuia și-l găsi stînd după sobă și moțăind.

- Am făcut ceea ce mi-ai cerut, îi spuse flăcăul.

- Dar numai fiindcă te-a ajutat nepoata mea. Am hotărît să vă căsătoriți. Veniți amîndoi la baie, mîine, și vom mai discuta despre asta.

Flăcăul era bucuros la culme și se duse să-i ducă fetei vestea.

- Bunicul tău vrea să ne căsătorim, zise el.

- Așa ți-a spus ție, dar nu are de gînd să facă așa, răspunse fata. Bunicul este un vrăjitor rău și vrea să ne distrugă.

Sosi dimineața și ei merseră la clădirea în care se afla baia, dar nici nu apucară bine să intre că moșul aruncă petrol peste ea și-i dădu foc.

Flăcări se înălțară deasupra clădirii și căldura era atît de toropitoare încît fata căzu la pămînt și se prefăcu într-un ac, iar flăcăul se prefăcu într-un fir

de ață. Ieșiră prin gaura cheii și, redevenind fiecare ce fusese, o luară la sănătoasa. Plecară spre casa părinților flăcăului și avură drum lung de străbătut, dar, în cele din urmă, fata se aplecă și își lipi urechea de pămînt. Auzea țipete și strigăte de oameni și-și dădu seama că vrăjitorul își trimisese slugile după ei.

Strigătele se tot apropiau și fata se transformă într-o biserică mai mică, iar flăcăul într-o biserică mai mare. Clopotele bisericilor începură să bată pe cînd cei trei servitori ai moșneagului, toți trei înarmați, sosiră călări.

- Ai văzut un bărbat și o femeie trecînd pe aici, moșule? îl întrebară ei pe omul ce stătea în fața uneia dintre biserici.

- Da, am văzut, răspunse bătrînul, dar tare demult, pe vremea cînd se construia biserica. Iar acum pietrele ei sînt deja acoperite cu mușchi, după cum vezi. Luați niște mușchi și arătați-l stăpînului vostru dacă nu vă crede.

Cei trei bărbați luară mușchiul și se întoarseră la moșneag.

De îndată ce ei se îndepărtară, fata și flăcăul își luară înfățișarea dinainte și își continuară drumul. Servitorii moșneagului ajunseră la casa acestuia și-i arătară mușchiul.

- Ce proști mai sînteți! strigă moșneagul. Cei pe care-i urmăreați erau prefăcuți în două biserici, una mică și cealaltă mai mare și ar fi trebuit să vă dați seama și să-i prindeți numaidecît. Grăbiți-vă și dați-le de urmă!

Și servitorii plecară, dar cînd ajunseră la locul în care văzuseră bisericile, ia-le de unde nu-s.

Fata și flăcăul erau deja departe și, după cîtva timp, fata aplecă, din nou, urechea la pămînt. Auzind strigătele ce se apropiau, se prefăcu într-o turmă de mioare și flăcăul se prefăcu în oier.

Curînd după aceasta apărură și cei trei servitori călare.

- N-ai văzut trecînd pe aici o fată și un flăcău, oierule? întrebară ei.

- Ba, am văzut, zise oierul, dar tare demult. Aveam pe atunci numai o oaie și acum am o turmă de peste o sută. N-o să-i ajungeți niciodată din urmă pe cei doi, mai bine întoarceți-vă la stăpînul vostru. Tăiați niște lînă de pe trupul unei oi și arătați-o stăpînului vostru, dacă nu vă crede.

Servitorii se întoarseră și, imediat ce dispărură, fata își luă înfățișarea dinainte, flăcăul, la fel, și apoi își continuară drumul.

Servitorii se întoarseră la moșneag, îi povestiră toată tărășenia și îi arătară lîna tăiată de pe spinarea oii, dar moșneagul se înfurie și-i ocărî cu asprime:

- Proștilor! strigă el. Ar fi trebuit să vedeți că ei erau chiar cei pe care îi căutați. Am să pornesc eu după ei!

Fata şi flăcăul erau demult departe şi fugiră, tot fugiră pînă cînd fata se aplecă şi lipi urechea de pămînt.

- Am dat de belea, zise ea, a pornit chiar moşul după noi. Nu putem face nimic decît să ne prefacem fiecare în altceva. Tu vei fi un lac mare şi eu un peşte.

Flăcăul deveni lac şi fata se făcu un biban sprinţar, dar moşneagul ştiu că erau ei. Ajunse la lac cît ai bate din palme, se opri şi zise:

- Aici eraţi! O să vă prind curînd, n-aveţi grijă!

Se dezbracă şi se prefăcu într-o ştiucă, sări în lac şi porni după biban. Dar bibanul s-a întors cu coada ascuţită spre ea şi oricît a încercat ştiuca nu l-a putut înghiţi.

Ştiuca era deja istovită.

- Întoarce-te spre mine, bibanule! zise ea.

- Dar ştiu că eşti şireată, ştiuco! i-o întoarse bibanul.

De ce nu încerci să mă prinzi de coadă.

Ştiuca nu-i răspunse. Sări afară pe mal şi se prefăcu în moşneag, iar bibanul se preschimbă în raţă.

- Sînt vrăjitor şi am să vă vin de hac, le zise moşul.

Tu, lacule, vei rămîne pe veci lac, iar tu, raţă, vei rămîne aşa cum eşti.

- Şi eu pot face vrăji, i-o întoarse raţa. Te voi preface într-o ştiucă şi pe veci vei rămîne ştiucă pe malul acestui lac.

Moşneagul se sperie.

- Aşteaptă! strigă el. Nu vreau să fiu ştiucă, aşa cum nici tu nu vrei să fii raţă. Este mult mai bine tu să fii fată, flăcăul să fie flăcău, iar eu să rămîn ceea ce sînt, un moşneag.

Voi veţi merge în drumul vostru, iar eu într-al meu.

Şi plecă fără să mai spună nimic. Raţa se preschimbă în fată, lacul în flăcău şi o porniră din nou la drum. Ajunseră la casa în care locuiau tatăl şi mama flăcăului. Atunci fata se opri şi zise:

- Eu rămîn şi te aştept aici, intră în casă singur. Salută-i pe toţi cu căldură, dar nu care cumva să-l iei pe copilul fratelui tău în braţe şi să-l săruţi, căci dacă o vei face, mă vei pierde.

Flăcăul intră, îi salută pe toţi călduros şi fu la rîndul lui salutat cu multă bucurie. Mama sa era acum bunică şi îşi aduse nepoţelul, copilul celuilalt fiu al ei, ca să-l sărute. Flăcăul nu voi la început, dar ea îl rugă şi atunci flăcăul luă pruncul în braţe şi-l sărută. Şi ce să vezi! - pe dată uită cu totul de fata ce-l aştepta afară.

Dacă s-a scurs un timp mai scurt sau mai lung, n-avem de unde şti, dar

părinţii flăcăului îi găsiră mireasă şi stabiliră data nunţii. Cît despre fata care venise cu el, îşi găsi adăpost la o bătrînică din sat.

Părinţii miresei o rugară chiar pe bătrînica la care stătea fata să le facă o pîine pentru nuntă. Şi cînd pîinea fu gata, o puseră pe masă, în faţa mirelui şi a miresei. Flăcăul tăie o felie şi să vezi şi să nu crezi!. Din pîine zburară două păsărele. Tăie încă o felie, tînăra mireasă se sperie şi atunci flăcăul îi dădu pîinea mamei sale şi-i spuse s-o arunce.

Mama flăcăului făcu numaidecît ce i se ceruse şi în aceiaşi clipă apăru o altă fată, pe care nu o cunoşteau. Venea înspre ei pe cărare, purta nişte zdrenţe, era murdară pe faţă şi însoţită de un cîrd de păsărele care zburau în jurul ei.

- O să vă arăt că nu s-a mai văzut, le zise fata. Apoi rupse o bucată de pîine, o aşeză pe o scîndură, puse scîndura pe pămînt, desenă un lac şi apoi modelă o ştiucă, un biban şi o raţă, pe care le aruncă în lac. Tot timpul acesta păsărele care veniseră cu fata se învîrteau în jurul lacului, ciugulind din pîine şi repetînd într-una:

- M-a uitat, m-a uitat...

Văzîndu-le, flăcăul îşi aminti de toate cîte i se întîmplaseră, de frumoasa fată care îl salvase de bătrînul vrăjitor. Ştiu numaidecît că fata dinaintea lui nu era alta decît cea pe care o iubise cîndva. O îmbrăţişă şi zise în faţa tuturor:

- Asta-i fata care mi-a salvat viaţa şi cu ea vreau să mă însor.

Se căsătoriră chiar atunci şi trăiră mulţi ani fericiţi.

FATA ŞI OMUL LUNĂ

Trăia odată printre cei din neamul Chukchi un om care avea un singur copil, o fiică. Fata îi era un ajutor de preţ tatălui său. Ea îşi petrecea fiecare vară departe de tabăra de corturi, avînd grijă de turma de căprioare a tatălui său, iar în timpul iernii pleca cu turma mai departe. Se întorcea la corturi doar cînd şi cînd, după hrană.

Într-o noapte, pe cînd venea spre tabără, cerbul care trăgea sania ei îşi ridică capul şi privi spre cer.

- Priveşte, priveşte! strigă el.

Fata privi în sus şi-l văzu pe Omul Lună coborînd din cer într-o sanie trasă de doi reni.

- Unde merge şi pe cine caută? întrebă fata.

- Vine încoace după tine, îi răspunse cerbul.

Fata se sperie foarte tare.

- Ce să mă fac? Mă poate lua cu el! strigă ea.

Fără să spună vreo vorbă, cerbul începu să dea la o parte zăpada cu coarnele. Nu se opri pînă ce nu săpă o groapă destul de adîncă.

- Haide, intră în groapa asta, repede! zise el.

Fata intră în groapă şi cerbul aruncă cu copitele zăpadă peste ea. Trupul fetei dispăru pe dată şi în locul în care se găsea apăru o moviliţă de zăpadă.

Omul Lună coborî din înaltul cerului, opri sania trasă de cei doi reni şi coborî. Se plimbă primprejur, căutînd-o pe fată dar n-o găsi nicăieri. Se duse pînă aproape de moviliţă, dar nu-i trecu prin minte că fata era acolo.

- E cît se poate de ciudat! zise Omul Lună. Unde s-o fi dus? N-o găsesc. Mai bine plec acum şi voi coborî din nou mai tîrziu. Sigur o voi găsi atunci şi o voi lua cu mine.

Zicîndu-şi acestea, el se urcă în sanie şi renii îl purtară spre cer.

Imediat ce se depărtă, cerbul scormoni zăpada şi fata ieşi din groapă.

- Hai să mergem la tabără repede! zise ea. Altfel, Omul Lună mă va vedea şi va coborî din nou după mine. Nu ştiu unde să mă mai ascund.

Se urcă în săniuţă şi cerbul o duse repede ca fulgerul. Ajunseră la tabără şi fata alergă în cortul de piei al tatălui său. Dat tatăl său era plecat şi nu era nimeni care să o poată ajuta.

Cerbul îi zise:

- Trebuie să te ascunzi, deoarece Omul Lună ne urmăreşte.
- Unde să mă ascund? întrebă fata.
- Te voi preschimba în ceva - poate, într-o stîncă, zise cerbul.
- Nu, nu e bine, tot mă va găsi.
- Într-un ciocan.
- Nici asta.
- Un stîlp.
- Nu.
- Într-o piele de animal agăţată deasupra uşii.
- Nu.
- Atunci, în ce? Am găsit, te voi transforma într-o lampă.
- Bine.
- Hai, apleacă-te.

Fata se apleacă, cerbul izbi pămîntul cu copita şi, ce să vezi?! Fata se preschimbă într-o lampă care ardea atît de tare, încît lumina tot cortul.

Între, timp, Omul Lună o căutase pe fată printre căprioarele ei şi acum se îndrepta furios la culme spre tabără.

Îşi legă renii ce-i trăgeau sania de un ţăruş, intră în cort şi se puse pe căutat. Căută peste tot, dar nici urmă de fată. Căută şi printre grinzile ce susţineau acoperişul colibei, cercetă cu atenţie fiecare unealtă, fiecare fir de păr de pe piei, fiecare fir de praf de pe jos, fiecare beţişor de sub pat, dar fata era de negăsit.

Lampa, nici măcar n-o zări, din cauză că, deşi strălucea cu putere, Omul Lună era şi mai strălucitor.

- Ciudat, îşi zise le. Unde ar putea fi? Va trebui să mă întorc în cer fără ea.

Ieşi, şi începu să-şi dezlege renii. Se urcă în sanie, dar pe cînd să pornească fata apăru de după pieile ce atîrnau la uşă şi, aplecîndu-se în afară, hohoti vesel.

- Iată-mă! Iată-mă! îi strigă ea Omului Lună. Omul Lună îşi lăsă renii, se năpusti în colibă, dar fata se prefăcuse din nou în lampă. Începu s-o caute peste tot, cercetă fiecare băţ, fiecare frunză, fiecare fir de păr de pe blănuri şi fiecare fir de praf, dar s-o găsească pe fată nici vorbă.

- Ciudată poveste! Unde putea fi? Se părea că va trebuie să se întoarcă fără ea. Dar nici nu ieşise bine din colibă şi se apucă să-şi dezlege renii că fata apăru din nou, de după pieile de la uşă:

- Iată-mă! Iată-mă! strigă ea, rîzîd.

Omul Lună se năpusti în colibă şi se puse din nou pe căutat. Căută şi căută, scotocind şi răsturnînd totul cu susul în jos, dar pe fată n-o găsi.

Era deja ameţit de atîta căutat şi atît de istovit încît de-abia îşi mişca picioarele şi mîinile.

Acum, fetei nu îi mai era frică de el. Se prefăcu din nou fată, ieşi din colibă, îl trînti pe Omul Lună pe spate şi-i legă mîinile şi picioarele cu o funie.

- Vai, vai! gemu Omul Lună. Ştiu că vrei să mă omori! Omoară-mă! O merit, am greşit că am vrut să te duc cu mine. Dar înainte să mor, acoperă-mă cu piei şi lasă-mă să mă încălzesc, mi-e tare firg.

Fata îl privi mirată.

- Ţie - frig? zise ea. Tu, care nu ai nevoie de adăpost, care nu ai nici cort? Dar cum? Tu aparţii înaltului cerului şi acolo trebuie să stai. Ce nevoie ai tu de pieile mele?

Atunci Omul Lună începu să se roage de fată şi, iată, ce-i spuse:

- Tocmai pentru că n-am nici un cămin, cum zici, şi sînt pedepsit să rămîn astfel toată viaţa, lasă-mă în libertate ca să colind pe cer. Voi fi cel pe care oamenii îl vor privi, ceva care le va aduce bucurie. Lasă-mă liber şi eu voi servi drept far oamenilor deasupra tundrei! Lasă-mă liber şi eu voi măsura anul pentru poporul tău! Mai întîi voi fi Luna Bătrînului Taur, apoi Luna Naşterii Viţeilor, apoi Luna Apelor, apoi cea a Frunzelor, apoi Luna Căldurii, apoi Luna Năpîrlirii Coarnelor de Cerb, apoi Luna Impreunării Căprioarelor Sălbatice, apoi Luna Primei Ierni şi apoi Luna Zilelor Scurte.

- Dar dacă te las să devii din nou puternic şi mîinile şi picioarele îţi vor fi tari, nu vei mai coborî din înaltul cerului încercînd să mă duci cu tine? întrebă fata.

- Nu, niciodată! strigă Omul Lună. Voi încerca să uit drumul care duce la coliba ta. Eşti mult prea isteaţă. Nu voi mai coborî de pe cer, voi sta acolo şi voi lumina cerul şi pămîntul.

Fata îl eliberă pe Omul Lună, acesta se înălţă la cer şi îşi revărsă lumina pe pămînt.

TIGRUL ŞI OMUL

Era odată un Tigru care trăise în pădure atît de mult, încît se credea mai puternic decît orice şi oricine pe lume. Colinda prin ţară şi băga spaima în toţi.

Într-una din zile, după ce îşi ucisese prada şi mîncase pe săturate, Tigrul se aşează sub un copac să se odihnească. Deoadată, auzi că îl strigă cineva. Se uită în sus şi acolo, stînd pe o creangă, o văzu pe pasărea Kua.

- Te crezi mai puternic decît toţi, Tigrule, nu-i aşa? Dar... să ştii că greşeşti. Sînt unii cu mult, mult mai puternici decît tine.

Tigrul sări în picioare.

- Mai puternici decît mine? mîrîi el. Nu se poate! Haide, dă-i drumul, spune-mi cine sînt aceştia.

- Oamenii, da, ei sînt! Zise Kua şi zbură.

Tigrul, care nu văzuse oameni niciodată, dorea din tot sufletul să întîlnească măcar unul. Porni în căutarea oamenilor, şi merse, şi merse, pînă întîlni un Lup.

- Tu eşti om? întrebă Tigrul.

- Nu, nici vorbă, zise Lupul. Dar de ce întrebi?

- Vreau să ştiu cum arată oamenii, de asta.

- Ei, dar ştii că eşti prost! Oamenii sînt mai puternici decît tine şi o să te omoare, zise Lupul.

Tigrul izbucni în rîs, auzind acestea. Merse mai departe, şi merse, şi merse, pînă cînd întîlni un Elan.

- Tu eşti om? întrebă Tigrul.

- Nu, nici vorbă, răspunse Elanul. Ce te face să crezi că aş fi?

- Vreau să aflu cum arată un om, asta-i tot.

- Dar e o prostie să vrei să întîlneşti oamenii. Ei sînt mai puternici decît tine şi te-ar omorî, zise Elanul.

Tigrul rîse de ceea ce-i spuse Elanul. Merse şi tot merse şi se întîlni cu un Cerb.

- Eşti om? întreabă Tigrul.

- Nu, nu sînt! răspunse Cerbul. Dar de ce întrebi?

- Vreau să ştiu cum arată oamenii?

- Dar asta e o prostie. Oamenii sînt mai puternici decît tine şi ar putea să te omoare, zise Cerbul.

Tigrul nu îl crezu nici pe Cerb, la fel cum nu le dădu crezare nici Lupului şi Elanului, şi merse mai departe. Merse şi merse, pînă cînd înaintea lui se ivi o creatură care stătea pe două picioare şi tăia un copac; o fiinţă cum nu mai văzuse înainte. Ei, dar Tigrul nu ştia că era un "om" şi stătea foarte liniştit şi îl privea de departe, să-şi facă curaj înainte de a-i vorbi.

Omul se întoarse şi-l văzu.

- Ce doreşti? întreabă el.

- Vreau să văd cum arată un om, îi răspunse Tigrul.

- Dar e o prostie din partea ta! zise Omul. Nu ştii că oamenii sînt mai puternici decît tine şi că e periculos să le ştii calea?

Dar Tigrul nu-l crezu, aşa că Omul zise:

- O, foarte bine! Hai să te leg de copacul ăsta şi să-ţi îndeplinesc dorinţa.

Tigrul acceptă şi Omul îl legă de un copac şi, aducîndu-şi puşca, trase un glonte şi-i reteză urechea.

Tigrul urlă de durere.

- Lasă-mă să plec! strigă el. Acum ştiu că eşti om şi că eşti mai puternic decît mine. Omul tăie funia care-l ţinea pe Tigru legat de copac.

- Pleacă în pădure, zise el, şi ţine-te departe de oameni!

De atunci nu numai tigrii, ci şi celelalte animale se feresc de oameni.

KOTURA, STĂPÎNUL VÎNTURILOR

Demult, tare demult, într-o tabără de nomazi, trăia un bătrîn împreună cu cele trei fiice ale sale, cea mai mică dintre ele fiind şi cea mai bună şi cea mai deşteaptă.

Bătrînul era tare sărac. Avea o colibă părăginită şi plină de găuri şi haine mai deloc. Cînd gerul era aspru, bătrînul şi fetele se cuibăreau lîngă foc încercînd să se încălzească. Noaptea, înainte de culcare, stingeau focul şi dîrdîiau de frig pînă dimineaţa.

Odată, în plină iarnă, se bătu o furtună năprasnică asupra tundrei. Vîntul bătu o zi, bătu şi ziua următoare, bătu şi în cea de-a treia zi, de se cutremurau colibele stînd gata să cadă. Oamenii nu îndrăzneau să-şi scoată nasul afară şi stăteau înăuntru flămînzi şi înfrigurați. La fel şi bătrînul cu cele trei fiice ale sale. Stăteau în colibă ascultînd şuierul vîntului, dar, în cele din urmă, bătrînul zise:

- Nu vom putea stăvili niciodată viscolul ăsta. S-a abătut asupra noastră din porunca lui Kotura, Stăpînul Vînturilor. S-a înfuriat şi aşteaptă să-i trimitem o fată bună de soţie. Tu, Fata mea cea Mare, va trebui să mergi la Kotura, altfel neamul nostru va pieri. Trebuie să mergi şi să-l rogi să oprească vijelia.

- Cum să merg la el? întrebă fata. Nu cunosc drumul.

- Îţi voi da o săniuţă. Aşaz-o cu partea dinainte înspre vînt, împinge-o şi porneşte după ea. Vîntul îţi va desface legăturile hainei, dar nu te opri să le legi. Zăpada îţi va intra în cizmuliţe, dar tu nu te opri s-o scoţi. Nu te opri pînă ce nu ajungi la un munte înalt. Pe el te vei urca şi cînd vei ajunge în vîrf, abia atunci vei putea să-ţi scoţi zăpada din cizme şi să-ţi prinzi legăturile hainei. După cîtva timp o păsărică va zbura spre tine şi ţi se va aşeza pe umăr. N-o alunga, fii bună cu ea şi înveleşte-o cu grijă. Apoi urcă în săniuţă şi coboară pe panta cealaltă a muntelui. Săniuţa te va duce pînă la uşa colibei lui Kotura. Intră în colibă, dar nu te atinge de nimic, aşează-te numai şi aşteaptă. Cînd va veni Kotura fă tot ceea ce îţi va cere el.

Fata cea Mare se înfofoli în blănuri, aşeză săniuţa cu faţa spre vînt şi o împinse înainte.

Merse în urma ei o bucată de drum, dar legăturile hainei i se desfăcură,

zăpada îi intră în cizme şi i se făcu foarte, foarte frig. Ea nu făcu ceeea ce o rugă tatăl său, ci se opri şi începu să-şi strîngă legăturile la haină şi să-şi scuture zăpada din cizmuliţe. Apoi merse înainte cu faţa spre vînt. Merse mult timp pînă ajunse la muntele cel înalt. Nici nu ajunse în vîrful acestuia cînd o păsărică zbură spre ea şi era gata, gata să se aşeze pe umărul ei. Dar Fata cea Mare dădu din mîini încercînd s-o alunge şi păsărica se roti deasupra ei de cîteva ori şi apoi zbură în depărtare. Fata cea Mare se urcă în săniuţă, coborî pe panta cealaltă a muntelui şi ajunse la o colibă mare.

Fata intră; se uită în jur şi primul lucru pe care-l zări fu o bucată mare de friptură. Făcu un foc, se încălzi şi apoi începu să-şi rupă bucăţi din friptura de vînat. Rupse o bucată şi o mîncă, apoi altă bucată şi o mîncă şi pe aceea, şi aşa, mîncă pe săturate pînă cînd auzi că cineva se îndreaptă spre colibă. Pieile de la uşă fură ridicate şi un uriaş tînăr îşi făcu apariţia. Acesta era însuşi Kotura. O privi pe Fata cea Mare şi-i spuse:

- De unde vii, femeie, şi ce vrei de la mine?

- Tata m-a trimis la tine, zise Fata cea Mare.

- Dar pentru ce?

- Ca să mă iei de soţie.

- Am fost la vînătoare şi am adus nişte carne. Dar, ce stai! Găteşte-mi-o! îi zise Kotura.

Fata cea Mare făcu ceea ce Kotura îi poruncise şi cînd carnea fu gata, acesta îi spuse să o scoată din oală şi să o taie în două.

- Tu şi cu mine vom mînca jumătate din carne, zise el, cealaltă jumătate o vei pune pe o farfurie de lemn şi o vei duce la coliba învecinată. Tu să nu intri în colibă, să aştepţi afară. Va ieşi o bătrînică. Dă-i carnea şi aşteaptă pînă îţi va aduce înapoi farfuria goală.

Fata cea Mare luă carnea şi plecă. Vîntul vuia şi zăpada cădea şi era întuneric beznă. Cum să se poată orienta cineva pe o furtună ca asta! Fata cea Mare merse ce merse, se opri, se gîndi puţin şi aruncă bucata de carne în zăpadă. Apoi veni înapoi la Kotura cu farfuria goală.

Kotura îi aruncă o privire şi îi zise:

- Ai dus carnea vecinilor noştri? întrebă el.

- Da, am dus-o, răspunse Fata cea Mare.

- Arată-mi farfuria, vreau să văd ce ţi-au dat în schimb.

Fata cea Mare îi arătă farfuria goală şi Kotura nu zise nimic. Îşi mîncă porţia de carne şi se culcă.

Dimineaţa el se sculă, aduse în colibă nişte piei de căprioară netăbăcite şi-i spuse fetei:

- În timp ce eu voi fi la vînătoare, tu croieşte aceste piei şi fă-mi o haină nouă, cizme noi şi mănuşi noi. Mă voi îmbrăca şi mă voi încălţa cu ele cînd mă voi întoarce şi atunci voi vedea cît eşti de pricepută.

Şi cu aceste cuvinte, Kotura plecă la vînătoare în tundră.

Fata cea Mare se apucă de treabă. Deodată, pieile agăţate la uşă fură date la o parte şi intră o bătrînă cu părul încărunţit.

- Mi-a intrat praf în ochi, copila mea, zise ea. Vezi dacă mi-l poţi scoate.

- Nu am timp de pierdut cu tine, răspunse Fata cea Mare. Sînt ocupată.

Bătrînica nu-i mai zise nimic, îi întoarse spatele şi ieşi din colibă. Fata cea Mare rămăsese singură. Desfăcu pieile, le tăbăci în grabă şi începu să le croiască cu un cuţit, dînd zor să termine pînă la venirea serii. Dar se grăbi atît de tare, încît nu reuşi să le facă frumoase. Nu avuse ac de cusut potrivit şi doar o singură zi pentru atîta treabă nu-i fu de ajuns.

Pe-nserat, se întoarse şi Kotura de la vînătoare.

- Gata hainele? întrebă el.

- Da, răspunse Fata cea Mare.

Kotura luă hainele, le pipăi şi pielile i se părură aspre, atît de rău fuseseră ele tăbăcite. Observă că hainele erau rău croite, cusute de mîntuială şi mult prea mici pentru el.

Văzînd aceasta, el se mînie şi o alungă pe Fata cea Mare din colibă. O prinse şi o aruncă departe, departe şi ea căzu într-un morman de zăpadă unde zăcu pînă îngheţă şi muri.

Şuieratul vîntului deveni mai aspru ca oricînd.

Bătrînul stătea în colibă, ascultînd vîntul şi furtuna dezlănţuită din zori pînă-n seară şi zise:

- Fata cea Mare n-a ţinut seamă de vorbele mele, n-a făcut ceea ce am sfătuit-o. De aceea vîntul nu conteneşte din şuierat. Kotura este foarte mînios. Trebuie să mergi tu la el, îi zise bătrînul, Fetei Mijlocii.

Bătrînul făcu o săniuţă, îi spuse Fetei Mijlocii tot ceea ce-i spusese Fetei celei Mari şi o trimise la Kotura. Iar el rămase în colibă împreună cu Fata cea Mică, aşteptînd să se oprească viscolul.

Fata Mijlocie îşi aşeză săniuţa cu faţa spre vînt şi, împingînd-o, porni în urma ei. Legăturile hainelor i se desfăcură, zăpada îi intră în cizmuliţe. I se făcuse frig, şi, uitînd de făgăduiala dată tatălui său, îşi scutură zăpada din cizmuliţe şi-şi strînse încheieturile hainelor mai curînd decît i se spusese.

Ajunse la munte şi îl urcă, dar, văzînd păsărica, flutură mîinile şi o alungă. Apoi urcă în săniuţă şi coborî panta muntelui ajungînd în faţa colibei lui Kotura.

Intră în colibă, făcu focul, se sătură de friptură şi se aşeză să-l aştepte pe Kotura.

Kotura se întoarse de la vînătoare, o văzu pe Fata Mijlocie şi o întrebă:

- De ce ai venit la mine?

- Tata m-a trimis, îi răspunse Fata Mijlocie.

- Şi ce doreşte?

- Să mă ia de nevastă!

- Atunci de ce mai stai? Mi-e foame, mişcă-te şi găteşte-mi nişte carne.

Carnea fu gata cît se poate de repede şi Kotura îi porunci Fetei Mijlocii să o scoată din oală şi să o taie în două părţi.

- Tu şi cu mine vom mînca jumătate din carne, zise Kotura. Cît despre cealaltă jumătate, pune-o într-un vas de lemn şi du-o la coliba învecinată. Tu să nu intri în colibă, să stai deoparte şi să aştepţi să ţi se aducă vasul afară.

Fata Mijlocie luă carnea şi ieşi. Vîntul şuiera, zăpada se-nvolbura şi era greu s-o scoată la capăt cu ceea ce avea de făcut. Aşa că, nedorind să meargă mai departe, aruncă bucata de carne în zăpadă, stătu acolo o vreme şi apoi se întoarse la Kotura.

- Le-ai dat friptura vecinilor? întrebă Kotura.

- Da, le-am dat-o, răspunse Fata Mijlocie.

- Ai venit înapoi prea repede. Arată-mi vasul, să văd ce ţi-au dat în schimb.

Fata Mijlocie făcu ceea ce i se spusese şi Kotura se uită în vas, dar nu zise nimic şi se duse la culcare. Dimineaţa, el aduse înăuntru nişte piei netăbăcite şi-i spuse Fetei Mijlocii, la fel cum îi spusese şi celeilalte, să-i facă nişte haine pînă spre seară.

- Apucă-te de treabă, zise el. Deseară voi vedea cît de bine ştii să coşi.

Cu aceste vorbe, Kotura plecă la vînat şi Fata Mijocie se apucă de treabă. Se grăbea nevoie mare, deoarece avea multe de făcut pînă seara. Deodată, bătrîna cu părul alb intră în colibă.

- Mi-a intrat un firicel de praf în ochi, copila mea, zise ea. Scoate-mi-l, te rog. Singură nu pot.

- Sînt prea ocupată ca să mai pierd vremea cu tine! îi răspunse Fata Mijlocie. Pleacă şi lasă-mă să lucrez.

Bătrîna se uită la ea şi plecă fără un cuvînt.

Era noapte cînd Kotura se întoarse acasă.

- Gata-mi sînt hainele? întrebă el.

- Da, sînt gata, răspunse Fata Mijlocie.

- Atunci, hai să le încerc.

Kotura se îmbrăcă cu hainele şi văzu că sînt rău croite, mult prea mici

pentru el şi cu cusături strîmbe. Kotura se înfurie, o aruncă pe Fata Mijlocie unde o aruncase şi pe sora ei şi aceasta, la îndul ei, îngheţă şi muri.

Bătrînul stătea mai departe în colibă cu fiica cea mai mică şi aştepta în zadar să se oprească furtuna. Vîntul era mai aspru ca oricînd şi coliba era gata să se năruiască în orice moment.

- Fetele mele nu mi-au ascultat vorbele, zise bătrînul. Ba, mai mult, l-au înfuriat şi mai tare pe Kotura. Tu eşti singura care mi-ai mai rămas şi cu toate acestea o să te trimit la Kotura în speranţa că te va lua de soţie. Dacă n-o să fac astfel, poporul nostru va pieri de foame. Pregăteşte-te de plecare, fata mea.

Şi îi spuse unde să meargă şi ce să facă.

Fata cea Mică ieşi din colibă, îşi aşeză săniuţa cu faţa spre vînt şi o împinse înainte. Vîntul şuiera încercînd s-o ia pe Fata cea Mică de pe picioare, zăpada îi intra în ochi, aşa încît aproape că nu mai vedea nimic.

Dar Fata cea Mică înfruntă viscolul, neuitînd nici un cuvînt din făgăduiala dată tatălui său şi făcînd tot ceea ce îi spusese el. Legăturile hainei i se desfăcură, dar ea nu se opri să le lege. Zăpada îi pătrunse în cizme, dar ea nu se opri să şi-o scuture. Era foarte frig şi vîntul era tăios, dar ea nu se opri, mergea, tot mergea. Numai după ce ajunse la munte şi îl urcă, hotărî să se oprească. Îşi scuturâ zăpada din cizme şi-şi strînse haina pe lîngă trup. Apoi o păsărică zbură spre ea şi i se aşeză pe umăr. Dar Fata cea Mică n-o alungă. Dimpotrivă, o mîngîie şi-o încălzi cu mîinile şi, cînd păsărica zbură, se urcă în săniuţă şi coborî panta muntelui pînă la coliba lui Kotura.

Intră în colibă şi aşteptă. Deodată, pieile de la uşă se dădură la o parte şi apăru tînărul uriaş. Cînd o văzu pe Fata cea Mică, zise rîzînd:

- *De ce ai venit la mine?*

- Tata m-a trimis, îi răspunse Fata cea Mică.

- Şi de ce te-a trimis?

- Ca să te rog să opreşti furtuna, pentru că dacă n-o faci, poporul nostru va pieri.

- Atunci de ce stai? De ce nu faci focul să-mi găteşti nişte carne? zise Kotura. Mi-e foame şi la fel trebuie să-ţi fie şi ţie, deoarece văd că n-ai mîncat nimic de cînd ai venit.

Fata cea Mică găti repede carnea, o scoase din oală şi i-o dădu lui Kotura şi Kotura mîncă din ea şi apoi îi spuse să ia jumătate din carne şi s-o ducă la coliba învecinată.

Fata cea Mică luă vasul cu carne şi ieşi. Vîntul şuiera cu putere răscolind zăpada şi făcînd-o rotocoale. Unde trebuia să meargă? Unde era coliba pe care

trebuia s-o găsească la porunca lui Kotura? Stătu acolo cîtva timp, gîndindu-se ce să facă, şi apoi merse mai departe prin zăpadă la întîmplare.

Deodată, în faţa ei apăru micuţa pasăre care venise la ea pe munte, zburînd cînd încolo, cînd încoace. Fata cea Mică se hotărî s-o urmeze. Pe unde o luă păsărica pe acolo mergea şi fata noastră. Merseră tot înainte şi în cele din urmă fata zări o luminiţă ce scînteia nu prea departe, înaintea lor. Fata cea Mică se bucură nespus şi se duse înspre ea crezînd că acolo era coliba. Dar cînd se apropie, descoperi că ceea ce părea a fi o colibă era numai o moviliţă din care se înălţa un firicel de fum. Fata dădu ocol moviliţei, o răscoli cu piciorul şi deodată acolo, într-o parte a moviliţei, văzu o uşă. Aceasta se deschise în faţa ei şi apăru o bătrînă cu părul alb.

- Cine eşti şi de ce-ai venit la mine? întrebă ea.

- Ţi-am adus nişte carne, bunicuţo, răspunse Fata cea Mică. Kotura m-a trimis cu ea.

- Kotura, zici? Foarte bine, atunci, hai s-o mănînc! Tu aşteaptă afară.

Fata cea Mică stătu lîngă moviliţă şi aşteptă. Aşteptă multă vreme. În cele din urmă, uşa se deschise din nou şi bătrînica ieşi şi-i dădu vasul.

Era ceva în el, dar fata nu încercă să afle ce anume. Îi duse vasul lui Kotura.

- De ce ai stat atît de mult? întrebă Kotura. Ai găsit coliba?

- Da, am găsit-o.

- Le-ai dat carnea?

- Le-am dat-o.

- Arată-mi vasul, vreau să văd ce este în el.

Kotura se uită şi văzu că în vas erau cîteva cuţite şi, mai erau, ace de oţel, răzători şi meliţe de tăbăcit piei. Kotura rîse tare.

- Ţi-a dat lucruri foarte bune şi care-ţi vor fi cît se poate de folositoare, zise el.

Veni dimineaţa şi Kotura se sculă. Aduse cîteva piei de căprioară în colibă şi-i porunci Fetei celei Mici să-i facă o haină nouă, cizme şi mănuşi pînă seara.

- Dacă le vei face frumoase, îi zise el, te voi lua de soţie.

Kotura plecă şi Fata cea Mică se apucă de treabă. Cadoul bătrînei se dovedi foarte folositor. Fata cea Mică avea tot ceea ce-i trebuia pentru a face hainele. Nu era sigură că va reuşi totul într-o singură zi, dar nu mai pierdu vremea şi se străduí să facă cît putea de mult. Deodată, pieile de la uşă se ridicară şi apăru o bătrînă cu părul cărunt. Fata cea Mică o recunoscu de îndată: era bătrîna căreia ea îi dusese carnea.

- Ajută-mă, fata mea. Am un fir de praf în ochi. Te rog, scoate-mi-l, deoarece singură nu pot.

Fata cea Mică n-o refuză. Își lăsă lucrul de o parte și îi scoase bătrînei praful din ochi.

- Ce bine! zise bătrîna. Nu mă mai doare ochiul. Acum, uită-te în urechea mea dreaptă.

Fata cea Mică se uită în urechea bătrînei și se minună.

- Ce vezi acolo? întrebă bătrîna.

- Văd o fată în urechea ta, răspunse Fata cea Mică.

- De ce n-o strigi? Te va ajuta să-i faci lui Kotura hainele.

Fata cea Mică fu nespus de bucuroasă și o strigă pe fată. La chemarea ei, nu una, ci patru fete săriră din urechea bătrînei și toate patru se puseră pe treabă. Tăbăciră pieile, le periară, le croiră și, la urmă, le cusură. Hainele fură curînd gata și bătrînica le ascunse pe fete înapoi în urechea ei și plecă.

Era deja seară cînd Kotura se întoarse.

- Ai făcut tot ceea ce ți-am spus? întrebă el.

- Da, am făcut, îi răspunse Fata cea Mică.

- Să văd hainele cele noi, vreau să le încerc.

Fata cea Mică îi dădu hainele, Kotura le luă și-și trecu mîna peste ele: pieile erau moi și plăcute la pipăit. Se îmbrăcă cu hainele și văzu că acestea nu-i erau nici prea mici, nici prea mari, îi veneau ca turnate. Kotura zîmbi.

- Îmi placi, Fată Mică, și mama, și cele patru surori ale mele te plac și ele, zise el. Ești harnică și curajoasă. Ai biruit o furtună năprasnică pentru ca poporul tău să nu piară. Rămîi cu mine în coliba mea, vreau să-mi fii soție.

Și de-abia rosti aceste vorbe că furtuna din tundră se și liniști. Oamenii nu mai dîrdîiau de frig, nu se mai ascundeau de vînt. Ieșiră toți din colibe la lumina zilei.

FATA DIN FERIGĂ

În vremuri de demult trăia o băbuţă care era tare singură pe lume. Singurele fiinţe ce trăiau pe lîngă iurta ei erau cinci vaci. Într-o bună dimineaţă, băbuţa se sculă şi ieşi pe cîmp. Aici, ea găsi o ferigă mare cu cinci mlădiţe. O smulse cu grijă din pămînt ca să nu-i rupă rădăcina sau mlădiţele şi o duse în iurtă, unde o aşează pe o pernă. Apoi plecă şi se apucă de muls vacile.

Cum stătea şi mulgea, deodată auzi clinchete de clopoţei venind dinspre iurtă. Sări, vărsînd laptele în graba mare, şi alergă în iurtă. Se uită primprejur, dar toate erau aşa cum le lăsase: feriga era la locul ei, pe pernă, o ferigă ca oricare alta. Bătrînica ieşi din nou, se aşează la locul ei şi se apucă de muls cînd, deodată, auzi din nou clinchete de clopoţei. Sări şi alergă din nou în iurtă vărsînd laptele în grabă şi, să vezi, ce-i fu dat să găsească în mijlocul patului? - o fată neasemuit de frumoasă. Ochii-i străluceau ca două nestemate şi avea sprîncenele negre ca două zibeline. Feriga se preschimbase într-o preafrumoasă fată.

Băbuţa era nespus de fericită.

- Rămîi cu mine, să-mi fii fiică, îi spuse ea fetei.

Şi astfel, cele două femei ajunseră să-şi ducă traiul împreună în iurtă.

Într-o bună zi, un tînăr vînător pe nume Kharzit-Bergen ieşi la vînătoare , în taiga. El zări o veveriţă cenuşie şi trase o săgeată şi apoi încă multe altele, pînă la apusul soarelui, dar nu reuşi să ţintească veverita nici măcar o dată.

Veverita se căţără într-un molid, din acesta sări într-un mesteacăn şi, ajungînd lîngă iurta bătrînei, se opri într-un pin.

Kharzit-Bergen se îndreptă în fugă spre pin şi trase încă o săgeată, dar veverita ţîşni din locul în care era şi săgeata căzu pe hornul de pe acoperişul iurtei.

- Vreau săgeata, babo, dă-mi-o înapoi! strigă Kharzit-Bergen, dar băbuţa nu-i răspunsese. Kharzit-Bergen, înfuriat peste măsură, intră în iurtă.

Înaintea lui stătea o fată frumoasă, atît de frumoasă încît prinţului i se tăie răsuflarea. Ieşi în fugă fără să rostească vreo vorbă, încălecă pe cal şi plecă în galop spre casă.

- O, iubiţii mei părinţi, le spuse mamei şi tatălui său, băbuţa, stăpîna celor

cinci vaci, are în iurtă o fată neasemuit de frumoasă. Trimiteți peţitori la ea, deoarece vreau să fie soţia mea.

Talăl lui Kharzit-Bergen trimise de îndată nouă bărbaţi călare pe nouă cai după fată.

Peţitorii ajunseră la casa bătrînei, o văzură pe fată şi frumuseţea ei neasemuită îi lăsă muţi de uimire. Stăteau şi o priveau în tăcere, iar cînd îşi veniră în simţiri plecară cu toţii în afară de unul, cel mai bătrîn şi mai respectat dintre toţi.

- Băbuţo, zise el, vrei să i-o dai pe fată lui Kharzit-Bergen de soţie?

- I-o dau, răspunse băbuţa.

Apoi o întrebară pe fată dacă dorea să devină soţia tînărului vînător şi aceasta le răspunse că dorea.

- Va trebui să-mi plătiţi o răscumpărare foarte mare pentru mireasă, le spuse băbuţa. Îmi veţi da atîtea vaci şi atîţia cai, cîţi poate cuprinde păşunea mea.

Curînd, caii şi vacile fură mînate spre păşunea bătrînei şi erau atît de multe, încît nici nu mai puteau fi numărate.

O îmbrăcară apoi pe fată în haine noi şi frumoase şi, aducînd un cal, îi puseră frîu de argint, îl înşeuară cu o şa de argint şi-i agăţară de-o parte un bici de argint, Kharzit-Bergen îşi luă mireasa de mînă, o ridică în şa şi o purtă călare spre casă.

Mergeau de o bună bucată de vreme, cînd Kharzit-Bergen văzu o vulpe. La vederea ei, tînărul nu se putu stăpîni şi-i spuse miresei sale.

- Eu trebuie să prind vulpea asta, dar o să mă-ntorc curînd. Mergi înainte pe drumul ăsta pînă ajungi la o răspîntie. Înspre răsărit atîrnă o piele de zibelină, iar înspre apus o piele de urs. Să n-o iei pe drumul spre apus. Mergi pe drumul pe care se găseşte pielea de zibelină.

Şi, cu aceste cuvinte, se îndepărtă în galop.

Fata merse singură mai departe şi la timpul cuvenit ajunse la o răspîntie. Nici nu ajunse bine acolo că şi uită ceea ce-i spusese Kharzit-Bergen şi o luă pe drumul pe care se găsea pielea de urs. Curînd, ajunse la o iurtă mare, de fier şi, de îndată ce sosi, îşi făcu apariţia cea de- opta fiică a diavolului. Aceasta avea un singur picior încovoiat, un singur braţ la fel de încovoiat ca şi piciorul, un ochi hidos aflat drept în frunte şi o limbă lungă şi neagră care atîrna pînă pe piept.

Fiica diavolului o apucă pe fată, o trase jos de pe cal, îi jupui pielea de pe faţă şi îşi acoperi faţa cu ea. Apoi îi luă hainele cele frumoase şi se îmbrăcă

cu ele, pe fată, aruncînd-o peste iurtă. După toate acestea, ea încălecă pe calul bălţat şi o luă spre răsărit.

Kharzit-Bergen o ajunse din urmă tocmai cînd aceasta se apropia de iurta tatălui său. Dar nu observă şi nu bănui nimic.

Toate neamurile lui Kharzit-Bergen se strînseseră să o întîmpine pe mireasă. Nouă feciori chipeşi şi opt fete frumoase ieşiseră la poartă ca să-i ureze bun venit. Fetele discutau între ele, zicîndu-şi:

- De îndată ce mireasa va rosti o vorbă, din gură îi vor sări cele mai frumoase mărgăritare şi se vor rostogoli pe pămînt.

Ele aduseseră aţă ca să înşire mărgăritarele.

Feciorii discutau şi ei unii cu alţii, zicîndu-şi:

- De cum va sosi, mireasa va fi urmată de zibeline negre la fiecare pas.

Stăteau cu arcurile şi săgeţile gata pregătite, ca să ţintească zibelinele.

Dar cînd mireasa începu să vorbească, din gură îi săriră broaşte urîte şi de cum înaintă, hermeline rîioase îi împiedicară paşii.

Toţi cei ce veniseră să o întîmpine pe mireasă rămaseră muţi de uimire şi fură cuprinşi de tristeţe.

Cu toate acestea, ei întinseră un covor de iarbă verde, atît de lung încît ajungea pînă la iurta mirelui, care îşi luă mireasa de mînă şi o conduse înăuntru.

Mireasa intră şi, cu trei tufe de larice, făcu focul în vatră.

După toate acestea, făcură nunta, la care toţi mîncară, băură şi se veseliră. Nimeni nu bănuia că fata nu era mireasa cea adevărată.

Curînd după aceasta, băbuţa ieşi pe cîmp cu vitele la păscut. Privind în jur, ea observă că o nouă ferigă cu cinci tulpiniţe crescuse chiar pe locul celei dintîi; aceasta era mai dreaptă şi mai mlădioasă decît prima.

Băbuţa smulse feriga cu rădăcină cu tot, o duse în iurtă şi o aşeză pe pernă. Apoi, se întoarse pe cîmp şi se apucă de muls. Deodată, auzi clinchete de clopoţei în iurtă. Intră degrabă şi pe cine credeţi că văzu acolo? - pe nimeni alta,decît pe fata ei, care era şi mai frumoasă ca înainte.

- Cum se face că eşti aici, de ce te-ai întors? întrebă mirată, bătrînica.

- Pe cînd Kharzit-Bergen şi cu mine mergeam călare spre iurta lui, îi răspunse fata, el mi-a spus că vrea să urmărească o vulpe. Eu trebuia s-o apuc pe drumul pe care era agăţată o piele de zibelină şi să nu cumva s-o iau pe drumul pe care atîrna o piele de urs. Dar uitînd de sfatul său, am luat-o pe drumul greşit şi curînd am ajuns la o iurtă de fier. Cea de-a opta fiică a diavolului m-a prins, mi-a jupuit pielea de pe faţă şi şi-a întins-o pe faţa ei. Apoi mi-a scos hainele cele frumoase şi după ce s-a îmbrăcat cu ele, m-a

aruncat peste acoperişul iurtei de fier. Apoi, a încălecat pe calul meu şi s-a tot dus. Pe mine m-au găsit nişte cîini de pripas şi m-au tîrît în cîmp pînă spre iurta ta, unde am reînviat sub formă de ferigă. Of, mamă, oare îl voi mai revedea vreodată pe Kharzit-Bergen?

Băbuţa îi ascultă povestea şi, încercînd s-o liniştească, îi spuse:

- Nu fi supărată, o să-l revezi, zise ea. Dar între timp, stai cu mine ca şi înainte; vei fi fiica mea.

Şi aşa, fata din ferigă se instală din nou în iurta bătrînei.

Curînd, calul cel bălţat află că fata înviase şi îi spuse tatălui lui Kharzit-Bergen:

- Află, stăpîne, că fiul tău, Kharzit-Bergen, şi-a părăsit mireasa în timp ce veneau încoace şi ea a trebuit să pornească singură la drum. Cînd a ajuns la locul în care drumul se desparte, din greşeală, a luat-o pe drumul pe care atîrna pielea de urs şi a ajuns la o iurtă de fier. Cea de a opta fiică a diavolului s-a năpustit auspra ei, i-a smuls pielea de pe faţă şi şi-a întins-o pe faţa ei, s-a îmbrăcat cu hanele ei frumoase şi apoi a aruncat-o după iurtă. Acum fata diavolului stă în iurta ta şi îţi este noră. Cît despre fata cea frumoasă, adevărata mea stăpînă, ea a reînviat. Trebuie să o aduci aici şi să i-o dai fiului tău de soţie, altfel vei avea numai necazuri. Fiica diavolului îţi va nimici vatra şi iurta, îţi va face viaţa nenorocită şi vă va distruge pe toţi.

Bătrînul năvăli în iurtă.

- De unde ţi-ai adus soţia, fiule? îl întreabă el pe Kharzit-Bergen. Cine este ea?

- Este fiica bătrînei, stăpîna celor cinci văcuţe, îi răspunse Kharzit-Bergen.

Zise talăl, apoi:

- Mi s-a plîns calul bălţat. Zicea că ţi-ai lăsat singură mireasa în drum spre casă şi că, ajungînd la răspîntie, a luat-o pe drumul ce duce la iurta de fier. Cea de-a opta fiică a diavolului ne-a înşelet pe toţi găsindu-şi adăpost aici print-un vicleşug. Du-te din nou la băbuţă şi roag-o pe mireasa cea adevărată să se întoarcă la noi. Cît despre fata diavolului, pe ea s-o legi de coada unui cal sălbatic şi să-l goneşti pe cîmp. Să i se împrăştie ciolanele. Dacă nu vei face astfel, vom pieri cu toţii.

Fata diavolului îl auzi şi se făcu neagră de frică şi mînie.

Kharzit-Bergen, de cum auzi spusele tatălui său, se făcu roşu de supărare.

O prinse pe fata diavolului, o trase afară de picioare şi o legă de coada unui cal sălbatic.

Calul porni în galop în largul cîmpului, tîrînd-o pe fata cea urîtă şi rea,

preschimbîndu-i trupul într-o grămadă de viermi şi şerpi. Pe aceştia, Kharzit-Bergen şi tatăl său îi adunară şi le dădură foc.

Isprăvind toate acestea, Kharzit-Bergen porni călare spre iurta babei. Sări de pe cal în dreptul uşii. De cum îl văzu, băbuţa îi ieşi în cale în mare grabă. Era cît se poate de fericită, atît cît poate fi cineva cînd îl regăseşte pe cel pe care-l crezuse pierdut, ori mort. Ea întinse un tăpşan de iarbă verde atît de lung încît ajungea pînă la iurtă, tăie cea mai grasă vacă şi cel mai bun cal şi se apucă să pregătească nunta.

Cît despre fata din ferigă, aceasta îl privi pe Kharzit-Bergen şi se porni pe plîns.

- De ce ai venit? îl întrebă ea. Ai lăsat-o pe cea de-a opta fiică a diavolului să-mi verse sîngele, să-mi sfîşie pielea şi să-mi arunce trupul la cîini. Cum poţi să mai stai înaintea mea? Sînt multe fete pe lumea asta, mai multe chiar decît ştiucile, şi multe femei, mai multe decît păsările. Du-te şi caută-ţi soţie printre ele. Eu nu mă voi mărita cu tine!

- Nu te-am dat celei de-a opta fiice a diavolului, zise Kharzit-Bergen, şi nici nu te-am aruncat cîinilor. Cînd am pornit-o după vulpe prin taiga, ţi-am arătat drumul pe care să-l urmezi. Nu te-am trimis să-ţi afli moartea.

Băbuţa îşi ştergea lacrimile din ochiul drept, apoi pe cele din ochiul stîng, se aşează între fată şi Kharzit-Bergen şi zise:

- Cum se face că tu, cea care ai murit şi apoi ai reînviat, şi tu, cel care ai dispărut şi apoi ai revenit, cum se face că nu vă bucuraţi? Trebuie să vă iubiţi ca şi înainte şi să trăiţi în prietenie şi pace. Ascultaţi-mi vorbele şi faceţi cum vă spun.

Fata plecă încet capul.

- Foarte bine, voi face cum spui tu, vreau să uit şi să iert, zise ea.

Auzind acestea, Kherzit-Bergen sări în picioare şi începu să danseze şi să facă tumbe, îmbrăţişînd-o şi sărutînd-o pe fată.

Apoi înşeuară calul bălţat cu o şa de argint, îl acoperiră cu un valtrap tot de argint şi atîrnară un bici de argint într-o parte a şeii. Pe fată o îmbrăcară în cele mai frumoase ţesături şi apoi, ea şi Kharzit-Bergen, o porniră la drum.

Merseră drum lung. Ştiau că e iarnă după zăpada care cădea, ştiau că e vară după ploile care-i udau, ştiau că e toamnă după ceaţa care se lăsa deasupra văilor. Au mers şi au tot mers şi nu s-au oprit decît atunci cînd au ajuns la iurta lui Kharzit-Bergen.

Toate rudeniile lui Kharzit-Bergen, cei nouă fraţi, cu toţii în păr, au venit să întîmpine mireasa şi au aşternut pe jos un covor de iarbă, de la stîlpul porţii pînă la iurtă.

- Mireasa va sosi curînd, ziseră, şi la fiecare pas pe care-l va face vor apărea zibeline negre în urma ei.

Cu acestea în gînd, începură să-şi facă arcuri şi săgeţi şi munciră atît de mult, încît pielea de pe mîini li se jupui.

Cele opt surori ale lui Kharzit-Bergen se apucară de tors şi munciră atît de mult, încît pielea de pe degete li se jupui.

- Mireasa va sosi curînd, va vorbi cu glasul ei argintiu şi pietrele preţioase se vor rostogoli la pămînt, spuseră ele.

Apoi Kharzit-Bergen sosi împreună cu mireasa şi două dintre surori priponiră caii la poartă. O luară în braţe pe mireasă şi o lăsară jos pe tăpşanul de iarbă moale. Fata vorbi şi numaidecît îi săriră din gură pietre preţioase şi fetele se puseră pe cules şi le înşirară pe sfoară. Cum porni spre iurtă, după paşii ei săriră zibeline negre şi tinerii îşi pregătiră arcurile şi săgeţile să le ţintească.

Mireasa ajunse la iurtă şi folosind trei tufe de larice, făcu focul în vatră.

Se porni o nuntă veselă, la care au fost poftiţi ţărani din toate satele vecine. Printre ei erau cîntăreţi şi erau dansatori, povestitori, luptători şi clovni.

Trei zile nunta ţinu, apoi se sfîrşi, iar invitaţii plecară pe la casele lor, unii pe jos, alţii călare.

Kharzit-Bergen şi soţia sa şi-au întemeiat un cămin trainic, ducînd o viaţă lungă şi fericită. Şi se spune că nepoţii lor mai trăiesc şi astăzi.